

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAII.)

WILKES-BARE, PA. PA. BALANDŽIO (APRIL) 7 D. 1910 M.

No. 14.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

KARĖS LAUKUOSE.

ANTROJI NEDĖLIA PO VELYKŲ.

Lekcija: I Petr., II, 21—25. — Mylimiausieji: Kristus kentėjo už mus, palikdamas jums pavyzdį, idant sekumete Jo pėdomis. Kursai nusidėjimo nepadarė ir vylius nebuvo atrastas jo burnoje. Kursai, kad jam piktažodžiavo, nepiktažodžiavo; kad kentėjo, negrasino; bet atsidavė neteisiam teisiančiam. Kursai pats ant savo kūno nešiojo mūsų kaltybes, ant medžio, idant numirė nuodėmėms, gyventumime teisybei; kurio mėlinėms esate išgydyti. Nes buvote kaip paklydusios avys, bet dabar esate atgrąžinti pas piemenį ir jūsų dūšių vyskupą.

Evangelija. — Jon. X, 11—16. — Anuomet tarė Jėzus farizėjams: Aš esu geras piemuo, Geras piemuo duoda savo dūšių už savo avis, bet samdininkas ir kursai nėra piemuo, kurio ne savos yra avys, regi vilką ateinantį ir apleidžia avis ir pabėga, o vilkas gaudo ir išblaško avis. O samdininkas pabėga, jog yra samdininkas ir neturi rupesties apie avis. Aš esu geras piemuo ir pažįstu manąsias, ir mane pažįsta manosios. Kaip mane pažįsta Tėvas ir aš pažįstu Tėvą, ir mano dūšių guldau už mano avis. Ir kitas avis turiu, kurios nėra iš to avininko, ir anas reikia man atvesti, ir klausys mano balso, ir stosis vienas avininkas ir vienas piemuo.

“GERAS PIEMUO.”

“Aš esmi geras piemuo”, sako Jėzus šios dienos Evangelijoje, — “Aš esmi geras piemuo ir pažįstu manąsias ir mane pažįsta manosios. Ir dūšių mano guldau už mano avis”. Šie žodžiai talpina savyje dvejopą pamokimą. Ne tik kad Viešpats pažįsta savąsias avis, bet ir josios pažįsta savo Viešpatį, atskiria Jojo balsą iš daugelio kitų, Jo klauso ir Jį seką; tikinčiosios avys iš Jo avininko neišsiskiria ir nei nesvajoja iš po globos savo piemens išeiti. Ir jei Piemuo atiduoda savo gyvastį už savo avis, tai ir jos tur būti pasirūpę, reikalui atsiėjus, atiduoti savo gyvastį už Jį, kad ir kažką kenčiant. Šios dienos Evangelijoje pasirodo mums Viešpats, taip pat, kaip kunigų ir Vyskupų paveikslas, nes jiems Jis pavedė rupestį apie nemarias mūsų dūšias. Jis juos padarė ganytojais, vadovais ir sargais savo vaikelių Bažnyčios avininke. Ir mums Jis įsakė juosius gerbti ir jų klausyti, taip kaip Jį patį juose matytum. Ne tik kad ganytojai tur priedermes link mūsų, bet ir mes taip pat turime priedermes link jų. Mes privalome gerbti jų ypatus, klausyti jų įsakymų, prisidėti prie tinkamo jų užlaikymo, šelpti savo bažnyčią, kurią kas šventadienis lankome. Mums reik rūpestingai saugoties link savo ganytojų įžeidimų minčių, nepriderančių žodžių, nepaklusnumų, kaip to visko saugojamės link savo tėvų. Kunigas yra ne tik mūsų ganytojas; mes jam duodame meilų vardą “Tėvas”; tas žodis primena mums Dievą mūsų Tėvą, kuris rūpinasi apie mūsų dūšias, kaip apie brangiausią mūsų turtą. Viens didis Bažnyčios Daktaras pavadino kunigą net “antruoju Kristu”. Kokia įstabi garbė! Ištikro, didelė yra mūsų priedermė daug mels-

ties už mūsų kunigus. Šetonas pašėlusias darė pastangas priešai Viešpatį Jėzų, Jam gyvenant ant žemės. Ir dabar jisai stengiasi priešai Kristų kunigų ypatoje. Argi nežino piktoji dvasia, jog jeigu kunigas nuo Katalikų Bažnyčios atsitrauktų, tai visą avininką turėtų išstatytą savo spąstams ir vyličioms? Todėl kasdien už savo kunigus melskimės, kad jie kaskart, tikresnėje žodžio prasmėje, būtų mūsų ganytojais ir “antrais Kristais”. “Saugok juos, Jėzau, Saldžiausios Savo Širdies tvirtovėje. Pašvesk juos tenai. Tebūnie jie viena su Tavimi ir viena tarp savęs. Palaimink gausiais vaisiais jų darbą, tie kuriems jie tarnauja, te būnie jiems palaima čionai ir amžinu atlyginimu ateityje. “Ištikro, jei tankiai ir karštai melstumės už savo kunigus, butumėm geresni ir laimingesni katalikai. Kas švenčiau meldžiasi, tas mažiau mato klaidų ir mažiau apkalba. Argi liežuvis, kuris apkalba kunigus, meldžiasi už juos? Ar nepaklusna širdis gal būti maldinga? S.

Katalikiškos žinios.

Iki šiol, Siberijoje nebuvo R. Katalikų vyskupo katedros, bet dabar parėjo žinia, kad greitai išeis, Omske bus įsteigta R. K. Vyskupo katedra.

Vadovaujant antvyskupiui Amette, Paryžiaus atsiuvo susirinkimas, kuriame dalyvavo 10 tūkst. asmenų. Per susirinkimą vienbalsiai tapo priimta rezoliucija, išreiškianti didžiausį pasipiktinimą dėl persekiojimo Katalikų Bažnyčios Prancūzijoje. Susirinkusieji nutarė visomis spėkomis ginti katalikišką vaikų aulėjimą ir mokslo laisvę.

Paryžiaus, valdžia kaltina kelioliką kunigų už atnaujinimą Redemptoristų zokono.

Kas metas šv. Tėvas, gavėnios laike, priima pamokslininkus ir Rymo bažnyčių klebonus. Laike šių metų priėmimo, šv. Tėvas kreipėsi į pamokslininkus ir karštai patarė, idant jie laike pamokslų atsimintų išgudrinėti šv. Tikėjimo teisybę. “Docete” tarė Kristus į Apaštalus, taigi ir jus mokinkite kad jūsų klausytojams nestokuotų reikalingiausių tikybinių žinių. Visiems gi klebonams karštai patarė mokinti katekizmą. “Mano brangūs bendradarbiai, kalbėjo šv. Tėvas, labiausiai paisykite tikybinio žmonių susipratimo.”

Netoli Konstantinopolio (Turkijoje) Kaimelyj Peramos, vietiniai gyventojai graikiškai-pravoslaviško tikėjimo užpuolė ant Katalikiško kunigo, atsiųsto tenai užganapadaryti dvasiškiems reikalams, neskaitlingų katalikų gyventojų. Graikai—pravoslavai apsupo ramą, kuriame gyveno katalikų kunigas, ir pradėjo jį griauti ir deginti, kuomet kunigas išbėgo ant gatvės, pradėjo jį

kankinti ir mušti, vilkdami prie jurių, norint paskandinti. Turkų policijai vos nevos pasisekė išgelbėti iš Graikų rankų.

Šv. Tėvas paskyrė kardinolą Rampolli pirmsėdžiu šv. Tamošiaus Akademijos, vieton mirusio kardinolo Satolli.

Minske, (Rusijoje) Apskričio Teismas, perkratinėjo bylą kun. Znoskio ir valstiečio Okolovo, kaltinamų už savvališką perkeitimą pravoslavų koptitėlės į Katalikų bažnyčią. Kunigą Znoskį išteisino, o valstietį Okolovą nubaudė 3 mėn. kalėjiman. Koptitėlę-gi sugražino pravoslavams.

Laikraščiai iš Lenkijos praneša, kad tarp dvasiškųjų marijavitų, kaskartą aiškiau matosi nesutikimas Daugelis jų pasekėjų, grįžta atgal prie Katalikų bažnyčios.

KAS GIRDĖTI LIETUVOJE.

Balandžio 30 d. š. m. sukaks 6 metai, kaip lietuviai atgavo spaudą. Viso, dabar Lietuvoj išeina 16 laikraščių, butent:

1) "Draugija" mėnesinis laikraštis, eina Kaune leidžiamas lešomis Šv. Kazimiero Draugijos. Redaguoja kun. A. Dambrauckas. Telpa jame moksliski, literatiski ir kitoki straipsniai. Pakraipa krikščioniškai—tautiškai. Telpa jame labai žingeidus skyrius "Lenkų ir rusų spauda apie Lietuvą". Telpa sutraukos visų lietuviškų laikraščių, kritika, poezija. 2) "Viltis" eina tris kartus į savaitę, Vilniuje: Redaguoja A. Smetona ir kun. J. Tumas. Yra tai politiškai—literatiškas laikraštis tautišką dvasioj drąsiai užstojantis lietuvių tiesas, ypač Vilniaus gub. 3) "Šaltinis" savaitinis, iliustruotas laikraštis, katalikiškai—tautiškos dvasios, eina Seinuose, Suv. gub. Redaguoja kun. J. Vailokaitis. Labiausiai prasiplatinęs laikraštis. 4) "Vienybė" eina kas savaitę Kaune, Šv. Kazimiero Dr.-jos lešomis. Redaguoja kun. A. Alekna. Populiariškas laikraštis katalikiškoj dvasioj.

5) "Lietuvių Tauta" eina kartą į metus, mokslo Draugijos lešomis. Redaguoja Dr. J. Basanavičius. 6) "Rygos Garsas" eina Rygoj, du kartu į savaitę. 7) "Rygos Naujienos" savaitraštis, išeinantis Rygoje. Tautiškai laisvamaniškos pakraipos. 8) "Žemdirbys" Dvi-savaitinis laikraštis eina Vilniuje, pašvestas ūkės, pramonės ir pirklybos reikalams. 9) "Vadovas" mėnesinis, organas lietuviškos katalikiškos dvasiškijos. Eina Seinuose. Redaguoja kun. J. Staugaitis, leidžia kun. K. Prapuolenis.

10) "Lietuvaitė" mėnesinis laikraštis, skyriamas moterims. Leidžia Kaune, ratelis lietuvių katalikių moterų. 11) "Vargonininkas" mėnesinis, skyriamas vargonininkams, eina Kaune. 12) "Garnys" Juokų laikraštis, eina Kaune. 13) "Lietuvos Žinios" laisvamaniškas laikraštis skyriamas inteligentijai, eina Vilniuje du syk į savaitę. 14) "Lietuvos Ūkininkas" savaitinis laikraštis, laisvamaniškos pakraipos. Eina Vilniuje. Prie "Lie. Ūk." išeina tris priedai: "Žemė", "Mokykla", "Sveikata", "Liet. Žinios" ir "L. Ūk." turi bendrą redakciją ir administraciją. 15) "Visuomenė" dar neseniai pradėjo eiti Vilniuje. Pakraipa laisvamaniška. 16) "Spindulys" Dvi-savaitinis laikraštis eina Seinuose. Pakraipa, tautiškai-katalikiška.

Beto, Prusuose išeina 8 lietuviški laikraščiai. Visų raidės ne lotiniškai—lietuviškos, bet gotiškos. Visiems lietuvių laikraščiams Prusuose, apart "Birutės" nerūpi lietuvių tauta. Pilni jie visokių valdiškų pranešimų, o labiausiai atsitikimų iš "Kaizerio" gyvenimo, kelionių ir kelmų į padanges vokiško "Faterlando".

Didžiojoje Britanijoje ir Skotijoje išeina du laikraščiai "Rankpelnis" ir "Širšės". Suv. Valstijose išeina 17 laikraščių. Lietuviškoj dvasioj svetimose kalbose eina du laikraščiai. Taigi viso labo lietuviškų laikraščių yra 46.

Jaunas lietuvių tautiškas judėjimas, skindamas sau kelią daug turėjo visokių kliūčių ir sunkumų. Kuomet buvo leista 1904 m. spauda, norints nestokavo patriotų, bet stokavo žinovų lietuviškos kalbos, korespondentų, zecerų, ekspeditorių. Kalbų žinovai negalėjo spėti taisyti rankraščius. Zeceriai lenkai, rusai žydai negalėjo skaityti lietuviškų rankraščių, kuriuos reikėjo rašyti labai aiškiai. Dabar-gi, net smagu darosi, pamačius kaip per tuos 6 metus išsilavinę laikraštininkai, atsirado lietuviai zeceriai ir ekspeditoriai.

Lietuvių tauta gali pasigirti nemažu skaičium pragaršėjusių mokslo vyrų, kurių vardai žinomi ne tik Lietuvoj, bet ir už jos sienų.

IV Lietuvių Dailės Paroda Vilniuje jau visa savaitė kaip atidaryta ir išrodo daug puikiau, negu pereitos trys. Kaip rašo "Lietuvos Žinios" kuomet buvo pirma dailės paroda — lietuviai tik džiaugėsi; antra, trečia paroda, tai vis to paties džiaugsmo tąsa. Parodoje daugiausiai yra paveikslų mūsų jaunų teptorių Stabrovskio, Čiurlanio, Kalpoko ir Žmuidinavičiaus. Nors juokingai skamba kartais kokio inteligento išsitarimas:

"Šit, ir mes turime savo dailę, savo dailininkus... hm... bra... juk ir mes dabar jau netoli tokie pat... kaip ten pranezai... lenkai... bra..." Bet koks gilus turinys užvertas, tuose taip lengvai mestuose žodžiuose?...

Tuose žodžiuose guli netik savo daile pasididžiavimas, bet juose skamba rimtas atbalsis visų tų nežmoniškų kovų, kurias lietuviai pakėlė už savo žmogaus vardą, už savo tautos vardą, už savo gyvavimo tiesą. Tokia dailės paroda, — aiškus parodymas, jog mes sugebame tverti, sugebame organizuoties... sugebame gyventi kaip tauta. Garbė už tai mūsų jauniems dailininkams, kurie save užmiršdami, erškečių keliu žengdami — vis dėlto nesiliauja savo tautos turtų didinę.

Lietuviški laikraščiai, ypač Vilniaus "Viltis" pakėlė klausimą skurdaus gyvenimo dvarų darbininkų, ypač vedusių, kurie už labai mažą ordinariją ir a gą sta-

čiai parsiduoda save su šeimyną, nes ir jų pačios turi tam tikras dienas dvarui dirbti. Jų vaikai tamsūs, nes dvaruose nėra mokyklų (o kad ir yra kur, tai labai mažai) o darbininkai neišsigali siųsti savo vaikus toliau kur mokyties.

Lenkijoje, taigi ir Suv. gub. pakeltas klausymas apie visutinio mokymo įvedimą. Gminų mokytojams užduota sustatyti gminų plenai ir gyventojų surašai, nurodyti, kiek ir kur reikia mokyklų atidengti, idant visi nuo 8 iki 11 metų vaikai galėtų tilpti. Mokykla nuo mokyklos pagal projektą, turėianti būti netoliaus 6 verstų, taip kad vaikai į kiekvieną mokyklą rinksis nuo 3 verstų apielinkės. Manoma tap pat atidengti Suv. gub. dar vieną mokytojų seminariją, nes įvedant visutinį mokymą, neužtektų mokytojų.

Valdžia bijodama, kad lietuviai per lenkus neimtų sparčiau tautiškai susiprasti ir nekryptų prieš rusų tautybės idėją, labai rupinasi apgyvendinti Lietuvą rusais kelionistais. Taip, iš **Šaukenų** (Šiaulių pav.) praneša, kad pernai du patekusių Bankai dvarai Lygšylė ir Leonovka, jau baigiami dalinti rusams sentikiams. Žada apgyvendinti 120 šeimynų. Nors ten bežemių ir mažžemių yra daug, bet nei vienas iš jų negavo žemės. Tik tai nuomininkams (kumečiams) paliko jų seniai nuomojamus sklypus, bet ir tai ant sunkesniu, negu sentikiams išlygų Greitu laiku, turbūt pateks Bankui ir grovo Čapskio dvaras **Berženai**, kur žadama apgyvendinti 300 sentikių šeimynų. **Vilniaus gub.** Bankos žada perleisti rusams 5435 dešimtines.

Tokį valdžios elgimąsi atstovas Bulota labai kritikavo savo kalboj Dumoje apie Valstiečių Banko veikimą Lietuvoje.

Jisai kalbėjo, kad lietuviai labai gerai supranta valdžios tikslą, kurį nori pasiekti savo tokiu elgimusi. Biau-ri tai valdžios politika Lietuvoje! Jije nieko bendro neturi su ūkės sutvarkymu, kuriai skraiste valdžia nori prisidengti, — toji politika kelia tik neapykanta tarp atskyrių gyventojų sluoksnių. Bankas turėtų rūpintis lygiai kaip lietuviais, lenkais ir rusais. Tokiu pasielgimu valdžia nepritrauks prie savęs lietuvių, bet tik atstums ir pasidarys sau dar daugiau priešų, kurių juk ir taip valdžia turi nemažai.

Kilo sumanymas tarp šviesesnių lietuvių įsteigti „Lietuvos Banką“ žemės perkimui. Labai geras sumanymas ir jeigu tikrai užgimtų toksai Bankas, tai ir pasisekimą turėtų ir naudingą darbą atliktų. Tąsyk ir Amerikos lietuviai galėtų siųsti savo pinigus į tokį banką, nes čia tankus bankrūtijimai „bankierių“ muneša jų kruvinai uždirbtus pinigus.

Vilnius.

(Nuo mūsų korespondento.)

Vilnius — Lietuvos sostinė. Bet apgyventas Vilnius daugiausiai žydais, lenkais (geriau sakant ištautėjusiais lietuviais, nes tikrųjų lenkų čia nedaug) ir kitų tautų gyventojais. Lietuvių Vilniuje nedaug. Kiek jų čia yra — sunku pasakyti; spėjama, jog lietuvių Vilniuje yra apie 7—10 tūkstančių. Lietuviai Vilniuje — tai daugiausiai tarnaitės, kiemsargiai, vežėjai, skalbėjos ir

t.t.; inteligentų lietuvių Vilniuje sulyginamai visai nedaug. Ir nestebėtina. Intelligentai lietuviai nors ir veržiasi Vilniun gyventi, bet dažnai turi apleisti jį, negaudami čia tarnybos. Reikia žinoti, kad vyriausybė neduoda Lietuvoje katalikams (na, ir lietuviams kaip tokiems) vietų, prekyba gi čia žydų rankose, o į privatinės įstaigas, kurios yra lenkų rankose, lietuvių irgi nepriima, nes lenkai savuosius palaiko ir jiems duoda vietas. Lietuvių gi nei pirklių, nei pabirkantų, nei pramonininkų nėra, taigi nėra kam ir lietuvių palaikyti. Ir taip, turėk tu, žmogau, nors ir didžiausį norą apsigyventi Vilniuje, negali, nes Vilnius tave, lietuvi, priima šalta, kaip kokį svetimą ateivį žmogų.

Pažiūrėkime dabar, kaip lietuviai Vilniuje gyvena, kaip jie tarp savęs sugyvena ir t.t.

Liki nebuvo leista spauda, Vilniaus lietuviai neturėjo jokios savo draugijos (nes tai buvo vyriausybės draudžiama), taigi niekur negalėjo susieiti apie reikalus pasitarti, negalėjo pertat išvien dirbti. Neturėjo jie ilgą laiką nei bažnyčios, kurioje pamaldos būtų buvę lietuviškai jiems laikomos. Visose Vilniaus bažnyčiose visos pridedamosios pamaldos (pamokslai, giesmės ir k.) buvo vien lenkų kalba laikomos. Apsigyvenus Vilniuje keltui lietuvių inteligentų (pridursiu, gerų tautiečių), lietuvių reikalai pradėjo čia virsti gerojon pusėn. Šitų tai inteligentų rūpesniu tapo išgauta lietuviams nors mažutė šv. Mikalojaus bažnyčia, kurioje dabar visos pamaldos atliekama lietuviškai. Daug vargo turėjo lietuviai, kol išgavo sau bažnytelę. Bet visgi laimėjo. Gavę bažnyčią, lietuviai jau gavo progą arčiau tarp savęs susipažinti, nes lankydamiesi visi vienon bažnyčion po visam ant šventoriaus galėjo susieiti ir tarp savęs apie lietuvių reikalus pasitarti.

Arčiau tarp savęs susipažinę, pradėjo Vilniaus lietuviai labiau rūpintis ir savo reikalais. Nors viskas lietuviams tuomet dar buvo užginta: negalėjo jie nei knygų, nei laikraščių turėti, nei vakarėlių—spektaklių taisyti, — tečiaus jie gavo ko jiems reikėjo iš Prūsų, taisė slapčius vakarėlius ir t.t.

Nuo 1904 metų lietuvių reikalai dar labiau pagerėjo.

Atgavus spaudą — lengviau atsiduso lietuviai. Tuoj įsisteigė jie sau Vilniaus Lietuvių Šelpimosi Draugiją, kuri ir ligšiol tebegyvuoja. Pradėjus eiti lietuvių laikraščiams iš Vilniaus, daug lietuvių inteligentų gavo jų redakcijose, administracijose vietas. Išdygo du lietuvių knygynai (paskiau dar du), dvi lietuvių spaustuvi. Visoms šioms įstaigoms reikėjo darbininkų. Taigi ir lietuvių skaičius Vilniuje žymiai nuo to laiko padidėjo. Intelligentų lietuvių, kuriuos ankščiau galima buvo ant pirštų suskaičiuoti, dabar kelius sykius daugiau Vilniuje apsigyveno.

Daugiau lietuvių Vilniuje vietas sau gavus ir laisvai lietuviams sužibus, pasirodė lietuviai ir viešame Vilniaus gyvenime. Pradėjo taisyti viešus vakarus—spektaklius, pasirodė viešai dalyvaudami pirmausiuose rinkimuose Valstybės dūmon, sušaukė Vilniun aną garsųjį didįjį Vilniaus Seimą ir t.t. Veliau įsteigė muzikos ir

dramos draugiją "Vilniaus kanklės" (savaimi dabar nustojęs gyvuoti), apšvietimo draugiją "Vilniaus Aušra" (valdžios vėliau uždengta,) lietuvių susivienijimo klubą "Rūta" (jau antri metai kaip gyvuoja.) Turi dabar lietuviai Vilniuje ir savo dviklėsę mokyklą, kurioje mokosi apie 60 mokinių. Yra taip-pat ir vakariniai kursai suaugusioms mergaitėms. Susitvėrė taip-pat tarnaičių draugija. Bandoma buvo šiemet įsteigti lietuvių darbininkų draugiją, bet vyriausybė jos neužtvirtino.

Dabartiniu laiku Vilniuje išeina šie lietuvių laikraščiai: "Viltis", "Lietuvos Žinios", "Lietuvos Ūkininkas", "Žemdarbys" ir "Visuomenė" (o taip-pat lenkų kalba "Litwa"). Yra trys knygynai: "Vilniaus Žinių", Juozapo Zavadzkiego ir M. Piaseckaitės—Šlapelienės: dvi lietuvių spaustuvi: Petro Vileišio ir M. Kuktos. Sankrovų lietuviai turi vos keletą. Namų savininkų lietuvių yra kelios dešimtys, bet daugiausiai tai smulkūs savininkai: iš stambesnių namų savininkų lietuvių yra vos keletas.

Tiek apskritai imant apie bendrąjį lietuvių gyvenimą seniau ir tuoju po spaudos atgavimo ligi šių dienų.

Plačiai apie dabartinį lietuvių gyvenimą Vilniuje, apie jų draugijas, jų veikimą, naudingumą ir t.t. parašysiu vėliau. Šis mano straipsniukas — tai tiktai kaip po įžanga prie tolimesnių lietuvių gyvenimo Vilniuje aprašymo.

Vilnietis.

IS LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

CARNEGIE, PA.

Jeigu lietuviai reikalauja darbo, tai gali važiuoti į Carnegie, Pa., čionai reikalauja darbininkų, nes visose dirbtuvėse dirba ant trijų permainų. Yra čia visokių dirbtuvių ir darbą visuomet galima gauti.

Gyvena čionai ir lietuvių burelis, bet visi tamsūs, jokių laikraščių neskaity. Jau devyni metai kaip čia gyvuoja šv. Antano d-tė, narių neperdaug.

"Lietuva".

ROCHESTER, N. Y.

Po gan ilgos žiemos, oras jau atšilo. Kovo 6 d. buvo smarki perkunija su žaibais. Darbai eina neblogiausiai ir darbininkų pajieško net per laikraščius. Daug darbininkų reikalaujama ant farmų ir žadama gerą užmokestį, bet lietuviai nelabai nori dirbti ant farmų, iš priežasties blogo maisto, kurį fermeriai duoda savo darbininkams.

Dirbtuvėse ir pradeda smarkiau dirbti ir, bedarbių skaičius eina mažyn. Taipogi rengia statyti keletą naujų dirbtuvių.

Lietuvių čia yra gana daug. Atvažiavus kun. Kassakaičiui iš Freeland, Pa., klausyti Velykinės Išpažinties, kortelių numeris daėjo iki 1000. Neužilgo, gal, pradės statyti savo bažnyčią, bet visa darbą trukdo tas, kad vietiniai lietuviai labai mažai tam tikslui aukauja.

Skriptynas.

SO. BOSTON, MASS.

Sulig surašo, pradžioje šių metų padaryto, lietuvių

So. Bostone skaitosi 2442 dūšios: vyriškosios lyties 1440, moteriškos 1002. Šeimynų 435, vyrų nevedusių 609, mergų 163. Vaikų (žemiau 16 metų) 800. Bernaičių 396 mergaičių 404. Šeimynų turinčių po 6 vaikus yra dvi, po 5 vaikus — 24, po 4 — 39 po 3 — 60, po 2 — 97, po 1 — 123 šeimynos. ir 89 šeimynos neturinčios vaikų.

Pasikalbėjimuose savytarpėje lietuviai skaito savųjų 4 arba 5 tūkst. Perdeda. Kaip augščiau matome, tiek nėra.

Žinnesys.

SCRANTON, PA.

Draugijos: Petrinė, Jurginė, Antaninė, ir Joninė antrą dieną Velykų važinėjo į Pittstoną lietuvių bažnyčios pašventiniman. Anksti išryto (7 valandą) minėtosios draugijos susirinko į paprastą pamaldų vietą. Išklause šv. mišių, draugai su kukardomis ant krutinės, poromis, skaitliu tarsi 600, nuėjo pas Laurel Line stotį, Bamero bandai lydint. Visi mitrus, gražus: vyras į vyrą, nei vienas ne virbalas. Juk tai Scrantono lietuvių žiedas! — anot kunigo klebono išsitarimo. Toji paroda sučiuopamai parodė viešai, jog mūsų mieste ne vieni bedieviai, bažnyčios slopintojai gyvena, kaip tai Scrantoniečius paprastai aptaria, bet jog čia esama ir skaitlingai susiorganizavusio burelio karžygių už bažnyčią. Augštyt užtat širdis, broliai! teaugie skaitlius susipratusiųjų katalikų!

Šv. Antano draugija laikė savo pirmutinį balių tuoju po velykų, kovo 31 d., svetainėje "Music Hall". Svečių prisirinko pilnutėlė salė, tečiau tarp jų nesimatė keršto nei šnairavimo, tik visi ramiai linksminosi, kaip rimtiems žmonėms pritinka. Svaiginančių gėrimų gana diktokai suvartota, tečiau girtų nebuvo matyti. Gryno pelno, kaip apskaito sekretorius Bielickas, draugija turėjusi apie \$200.00. Iš to gražaus baliaus, kaip draugai, taip ir svečiai pilnai užganėdinti.

Pirmą Velykų dieną Petras Mikliušis atvežė kudikį į krikštą. Grįžtant namo, kada pasuko vežimėlį nuo Theodore St. į N. Main Ave. ant skerskelio didysis karas, bėgas lyg padūkės, pagavo vežimėlį. Kuma su kudikiu laimingai išpuolė laukan, be didelio susikulimo, kumas-gi apturėjo sunkias žaizdas galvoje, nustojo žado ir dabar guli kritikiniame padėjime State Hospital'yje. Sužeistasai priguli prie šv. Jurgio draugijos Forest City, Pa.

Darbai pas mus šiuo tarpu nelabai gerai eina. Didžiosios kompanijos taiso brekerius arba juos gerina, todėl nedirba. Mažosios kompanijos dirba, bet mažai iš jų nauda — tečiau vis-gi kai-kas išsikrapšto "ant alaus" žmogus.

Jis dirbo.

— Toks didelis sveikas žmogus ir kaip tu nesisa matini elgėtaut. Ar dirbai kur kuomet nors?

— Taip. Dirbau šluotas per peskutinius tris metus kalėjime Joliet.

Iš Amerikos.

Mitrus plėšikai įsigavo į krasą Richmond Va., išrėžė skylę kasos duryse ir išnešė pinigų ir krasos ženklelių vertės 100 tūkstančių dolerių. Plėšikai apsidirbo taip tyliai, kad net sargas nieko negirdėjo ir tik ryte atėjus klerkui į darbą, tapo patėmyta vagystė. Plėšikai, turbūt, turėjo vežimą ir arklių, nes negalėjo panešti taip daug aukso ir sidabro. Policija nepataikė ant plėšikų pėdsakio.

Augščiausias Nebraska valstijos teismas, nutarė, kad moteris turi tokią pat tiesą užimti valdišką vietą, kaip ir vyras, jeigu taps išrinkta.

Tula G. Jordon tapo išrinkta valstijos išdininku, bet senasis išdininkas nenorėjo užleisti jai vietos, kol nepasirodys, kad moteris turi tiesą užimti taip svarbią vietą. Taigi dabar, anot teismo nusprendimo moteris toje valstijoje gali užimti net ir gubernatoriaus vietą, jeigu tik bus išrinktos.

Bažnyčioj sektoš Grace Church, New Yorke, prie kurios priguli daugiausiai New Yorko turtuoliai, pereiną nedėdienį tapo surinkta 160 tūkstančių dol. Yra tai didžiausia pinigų suma, kurią kuomet nors surinko bažnyčioj, savanoriai paaukautų.

Trijuose Bostone Mass., priemiesčiuose kartu pakylė didelis gaisras. Nuostoliai labai dideli. Sudegė suvirš 40 namų.

Toledo, Ohio. gyvenanti Prichard šeimyna pranešė, būk jį turinti popieras, parodančias, kad žemė, ant kurios dabar stovi miestas Baltimore, yra jų savastimi. Toji šeimyna, dabar pasiuntė advokatą į Baltimore, užsiimti tuo dalyku, jeigu toji žemė nebūtų geruoju jiems sugrąžinta. Žemės vertė dabar išneša 400 milijonų dol.

Tulas J. T. McRae apskundė farmerį Frank Kuhn ant 10 tūkst. dol. už pavogimą nuo jo pačios meilės. Priesiekusieji nusprendė, kad pačios meilės, kuri pabėgo nuo vyro ir gyvena su kitu, neverta nė penkių centų.

Samuel Gompers, prezidentas Am. Darbo Federacijos, apskundė gubernatorių valstijos Indiana, už tai kad jisai leidžia gyvuoti vergijai Gary ir Elwoode. Gomperas tvirtina, kad vietinės plieno dirbtuvės esanti vergija ir darbininkai visiškai priguli nuo savo darbdavių.

Iš Portsmouth, Va. kalėjimo pabėgo du juodukai, seniai nuteistu miriop už žudystę ir plėšimus. Pabėgo perpjovę lango geležis. Policija negali surasti.

Prof. Jos. J. Walsh, iš New Yorko laikė paskaitą temoje: "Ko mus mokina praeitis" ir darodė, kad trylikame šimtmetyje, darbininkas, uždirbantis 8 centus galėjo lengviau pragyventi, negu dabar uždirbdamas 1.50—

6 dol. kasdieną. Jisai darodė, kad tuose laikuose Anglijoje buvo galima nusipirkti kurpes ir 4 pensus (centus) o įstatymų buvo užginta imti už riebią žąsį daugiau kaip penkis centus. Palaiminti laikai, bet jau jie negrįž...

Griaunant senus miesto namus Butler, Pa. darbininkai tarp griuvėsių rado senus dokumentus nuo 1804 metų. Vienas tų dokumentų, yra peticija su parašais 120 piliečių, protestuojanti prieš augštas valgomų daiktų ir gėrimų kainas. Vienas peticijos punktas sako, kad reikalavimas už pietus 25c. valgykloj, 4 centų už kiaulienos svarą, 12 centų už degtinės puskvortę ir 2 dol. už 100 svarų miltų, — yra aiški vagystė ir, kad valdžiai turi patraukti atsakomybėn tuos pirklius. Kas žiną pasakytų dabar, kuomet kiaulienos svaras 15c. prekiauja ir degtinės puskvortė 1 dolerį?!

Kalbama, kad Cookas, nelaimingas šiaurinio poliaus atradėjas, sugrįžo ir apsigyveno New Yorke. Nieko neprimas ir niekur nesirodąs.

Louisville, Ky. sustreikavo suviršum 1000 moterų ir merginų, dirbančių tabako dirbtuvėse. Streiko priežastis — sumažinimas užmokesties. Streikuojančios laikosi tvirtai ir neprileidžia streiklaužių.

Balandžio 1 d. Chicagoj sustreikavo 7,500 malorių ir dekaratorių. Reikalauja padidinti užmokestį 5c. už valandą. Dabar gauna 55c. per valandą.

Sustojo visos, minkštos anglies kasyklos Illinois Valstijoje. Darbdaviai mano balandžio 11 d. susitikti su darbininku vadais ir padaryti naują kontraktą. Kasyklų savininkai Iowa Valstijoje, patys pakėlė užmokestį, dirbantiems prie pumpų. Indiana valstijoje tikimasi, kad kontraktas bus pabaigtas dviejų savaitėlių bėgyje. Ohio valstijoje visos kasyklos uždarytos ir darbdaviai nė girdėti nenori apie padidinimą užmokesties. Kentucky ir Colorado valstijose, šantikiai esą labai įtempti, abi pusi nė trupinėlio nenori nusileisti. Streikuojanti elgiasi ramiai ir tiki pergalėse kompanijas.

Visokios žinios.

Nauji Syamo dvinukai.

Rumunijoje, netoli nuo Bukarešto, visus užžingeidavo suaugę dvinukai, turinti vienus vidurius. Galvą ir rankas turi skyrium, viena pora kojų yra sulipus, o kita yra priaugus prie nugaros. Tais dvinukais užsižingeidavo daugelis spekuliantų — ir padarė licitaciją. Nupirkęs tuos dvinukus, turi mokėti tėvams po tūkstantį dolerių kasmet, per penkis metus. — Dvinukų motina sveika ir turėjo jau dešimtį vaikų. Dvinukai taipgi sveiki ir nėra baimės, kad greitai numirs. Vaiką užvardino Jonų, mergaitę Bazylika.

Mitrus apgavikai.

I klišą viešnamis "Excelsior" Ryme atėjo tulas

puikiai pasirėdęs vyras su keleta kitų ir užtikęs kazi-ziruojančią jaunuomenę, tarė:

— Esmiu policijos kamisorium. Meldžiu nesijudėti iš vietos. Kiekvienas lai pasako savo teisingą pavardę ir užsiėmimą.

Itariamą policijos kamisorius, konfiskavo pinigus, arti 50 tūkst. lyrų. Kazirninkai buvo taip nusigandę policijos užpuolimu, kad visiškai neprotestavo. Kamisorius gi, visus surašęs, tarė:

— Teisybę sakant, turėčiau jus visus suimti, bet kad paeinate ir turtingų namų, užteks tik pavardžių surašimo.

Pagalios, kamisorius, pasiėmęs konfiskuotus pinigus, išėjo kartu su savo draugais.

Policija, netikėtai sužinojus apie tą atsitikimą, pranešė, kad jį ten nebuvo ir, kad tai yra apgavikų darbas.

Pirmas Buddistų vienuolynas Europoj.

Viešėjentis Lugane (Italijoje) buddistas vienuolis Bhikka Nyautiloka, prikalbinėjantis Europiečius prie buddaizmo, sumanė įsteigti buddišką vienuolyną gražiam miške, netoli miestelio Paz, kalnuose Noraggio. Keletas priėmusių buddaizmą Europiečių prižadėjo pašalpą.

Valstiečių maištas.

Dviejose mažiausiose valstijėlėse Europoj: Monako ir San Marino, iškylo valstiečių maištas. Didžioji Taryba, turinti įstatymdavėjišką valdžią, norėjo padidinti mokesčius. Tuomai įerzinti valstiečiai, įsiveržė į posedžių svetainę. Su kariūmėnės pagelba maištą nuramino. San Marino yra vienatine valstija pasaulyje, laisva nuo skolų, nes jos įeiga uždengia išlaidas. Toj valstijėlėj yra 11 tūkst. gyventojų. Kariūmėnė susideda iš 950 paprastų kareivių ir 38 apicierių — taigi daro 11-ą dalį visų gyventojų. Kiek kareivių gali išstatyti San Marino laike "karės" — nežinia. Ne kariavo dar su Monako — vietine valstija, su kurią galėtų kariauti.

Algos pasenusiems darbininkams.

Prancuzijos Senatas 280 balsais prieš 3, priėmė sumanymą apie algas darbininkams, už kurį Prancuzijoje jau kovota nuo 1882 metų.

Pinigai algoms pasenusiems darbininkams bus skeliami iš trijų šaltinių.

1). Iš metinių mokesčių nuo kiekvieno darbininko 1 d. 80c., nuo darbininkės 1 d. 20c. ir nuo nepilnamečių 90c.

2). Iš tokių pat metinių mokesčių nuo darbdavių.

3). Ir iš pinigų, surinktų nuo išpardavimo bažnytinio turto.

Pirmą metų valdžia turėsianti pridėti savų pinigų 36 milijonus dolerių, sekančiais metais, algų sistema, įėjus gyvenimui po 25 mil. dol.

Algas gaus darbininkai sulaukę 65 metų amžiaus. Mažiausia bus mokama 80 dol. 80c. per metus (apie 400 frankų).

Iš to naujo įstatymo naudosis 17 milijonų darbininkų, išimant dirbančius ant geležkelių, kasyklose ir jurininkus, kurie jau seniai naudojami iš emerituros.

Taigi dabar Prancuzijoje nėra darbininkų, kurie negautų senatvėje algos.

Carienė išėjo iš proto.

Dabar tikrai yra žinoma, kad Rusijos carienė, žmona Miko II, apsirgo neišgydomu proto sumišimu. Iš Londono laikraštis "Daily Mail", labai turtingas dienraštis, pertat galintis gauti tikriausias žinias, dasižinojo apie tą ligą iš pasikalbėjimo su vienu caro šeimos nariu.

Tą ligą didžkunigaikštis užvardijo "sunkia neurastenija", bet kiekvienas lengvai supras, kas tai per neurastenija, kad didžkunigaikštis išsitarė, jogei gydytojais atsisakė išgydyti. Carienė serga taipogi persekiojimo manija. Kiekvienas sušnabzdėjimas ją taip įgaidina, kad jį nežino kur dėtis. Langai ir durys jos kambario yra drūčiai uždarytos, kad ji negalėtų pabėgti.

Apskundė už miegojimą.

New Yorko Teismas gvildeno nepaprastą bylą. Artistė Martha Glaber, per teismą pareikalavo atlyginimo nuo tulo Noriko, kursai, kaip jį tvirtino — kasdien ateidavo teatran ir tenai miegodavo, laike viso perstatymo. Miegantis, taip ją nervuodavo, kad jį kelis syk turėjo atsisakyti išeiti ant scenos, nepaisant ant bausmės, kurią turėjo už tai užmokėti. Artiste reikalavo 6 tūkst. dolerių. Kaltinamas gynėsi nepaprastu būdu. Jisai pranešė, kad jo naminiai šantikiai yra taip biaurūs, kad jisai namie visiškai negalys miegoti, nes jo pati visokiais būdais jį persekiojanti. Su tuo tikslu jisai pasisandė teatre vietą, kad tenai nors keletą valandų ramiai pamiegoti. Teisėjo nusprendimas buvo tikrai Salamoniškas. Jisai nusprendė, kad artiste turi tiesą reikalauti atlyginimo, bet taipogi pripažino, kad kaltinamasai nepaprastų aplinkybių tapo priverstas prie miegojimo teatre. O kad tikroji to kaltininkė buvo jo pati, tad teisėjas nusprendė jo pačiai užmokėti 400 dol. atlyginimo.

Kiek kainuoja ginkluota šantaika?

Buvusios karės ir prisirengimas prie jų, Suv. Valst. atsiėjo 423 milijonai dolerių, arba 70 nuošim. visos įeigos, tuomlaik kaip kitiems dalykams eidavo tik 181 mil. dol. arba 30 nuošim. Pastatymas vieno kariško šarvuotlaivio atsieina 20 mil. dolierių. Už tų pinigų galima įsteigti: 1,400 knygynų po 20 tūkstančių dol. kiekviens. Uždėti 7 tūkst. farmų po 40 tūkst. kiekviena. Duoti vidutinį apšvietimą 14 tūkstančių vaikų ir mergaičių, skaitant kiekvienam po 2 tūkst. dol.

Už pastatymą šarvuotlaivio pirmos rūšies galima įsteigti: 50 vidutinių amatninkystės mokyklų, su visomis prietaisomis, kuriose galėtų mokintis 75 tūkst. asmenų, arba nutiesti lygų, kaip stalias plentą iš Chicagos į New Yorką. Arba galima įsteigti dar du tokių knygynų kaip Washington, kur yra gražiausias ir didžiausias knygynas visam pasaulyje. Galima būtų pastatyti 40 namų ant 8 lubų, kame galėtų tilpti knygynai, maudyklos, svetainės gimnatiskai, paskaitoms, koncertams ir t.t...

Tarp socialistų.

— Na, ir kaip tau patiko toji prakalbukė, kurią aš vakar surėžiau?

— Taip, nieko sau, aš pats ją neseniai kalbėjau.

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"D R A U G A S"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Primename visiems "DRAUGO" skaitytojams, kurių prenumerata jau pasibaigė, kad laikas ją atnaujinti, kitaip busime priversti sulaikyti laikraštį.

Ka prisiųs mums prenumeratą už visus metus išaugsto tas gaus uždyką gražią knygą vertės 1 dol.

Neapturėjęs nors vieno "Draugo" numerio, nelauk trijų mėnesių, bet tuojaus duokite žinią "Draugo" administracijai.

"DRAUGO" Administracija.

TUŠČIAS PASIKĖSINIMAS.

"Katalikas" pasiryžo papildyti apsirijimo nuodėmę. Už aukas pasirinko du katalikišku laikraščius: "Draugą" ir "Žvaigždę" No. 12 ima nagan abudu laikraščiu ir rašo, ką jis žino ir ko nežino apie kun. Miluą ir kitus lietuvius kunigus. Į tą rašymą įvelta net "Vienybė Liet.", kuri gal mažiausiai už visus lietuvių laikraščius žino apie santykius tarp kunigijos, kun. J. Žilinskas ir net kun. Tumas, kurs juk jokios įtekmes negali turėti ant Bostono antvyskupio! Te visų kandžioji-

mų, užsipuldinėjimų ir kišimos ir naminius dalykus tikslas yra ne visuomenės gerovė, bet "Kataliko" asmeniški reikalai. Chicagos organas pasiryžo patušinti S. L. R. K. A. kasą ir savo tikslą bando atsiekti doriais ir nepadoriais įrankiais. "Kat." žino, kad "Žv." turi nemažą šalininkų tarp Sus. narių, ir mato, jog "Draugas" katalikams patinka geriau už kitus laikraščius, — todėl rūpinasi išpaskutinųjų pažeminti abiejų laikraščių vardą: spaudina privatinis laiškus, skelbia išgirstus nuo zakristijonų liežuvių, garsina abiejų laikraščių greitą mirimą ir atlikinėja kitokius nepadorumus. Vienatinis atsakymas ant tokių darbų būtų tylėjimas — bet kadangi tie nepadorumai yra tęsiami net po laikraštininkų susivažiavimo, todėl laikome reikalingu pakalbėti kad ir truputėlį apie "Kataliko" etiką.

Laikraštininkų susivažiavimą sušaukė "Kataliko" redakcija. Susivažiavimo tikslas turėjo būti apvalymas mūsų laikraštijos nuo nešvarumų ir apsisaugojimas nuo apgaudinėjimų, užbėginėjimų vienu kitoms už akių ir t.t. Tai-gi galima buvo spręsti, kad "Katalikui" parūpo laikraštijos etika — toji etika, kurios "Katalikui" nuo kelerių metų labai pritrūko. Taip, pritrūko nuo kelerių metų. Štai prirodymas:

Lapkričio 27 d. 1908 m. kauniškės šv. Kazimiero draugijos pirmininkas kun. A. Dambrauskas, parašė kun. A. Kaupui sekantį laišką, kursai šneka pats už save:

"Gerbiamas kunige klebonai,

Šį kartą kreipiuosiu su reikalu neliteratišku. Dailas tame: Chicago "Katalikas" išleido neseniai "Naujų Skaitymų Knygą Lietuviesiems Moksloinėjams Amerikoje. Dalis III su paveikslais". Ta "Knyga" yra tai gyvai perspaudinta "Musų Dirva", kurią šv. Kazimiero Draugija išleido pernai. Visi straipsniai, visi beveik vaizdeliai, eilės ir sakmės ir net padarytos mūsų išleidime klaidos atsirado gyvai atkartotos "Kataliko" leidime. Žodžiu sakant yra tai gyva kontrafakcija arba literatiška vagystė. Šiandien valdybos posėdyje svarstėme, ką daryti. Nutarta kreipties į Tamstą ir prašyti patarimo. Skriauda padaryta Draugijai aiški. Mūsų užmokėjom autoriams 300 rub., Banaičiui apie 2000 rub., o p. Tananevičė perleido mūsų veikalą per savo "Kataliką", paskui padarė iš to atskirą atspaudą ir dabar platina netik Amerikoje, bet siunčia net ir Kaunan. Didesnės begėdystės negali būti. Mūsų nežinome Amerikos įstatų, bet vis-gi manom, kad toks "Kataliko" pasielgimas turbūt baudžiamas ir Amerikos kodeksu. Nes negalimas daktas, idant išleista Europoje knygą amerikietis turėtų teisę perspaudinti visą, pakeitęs tik jos atgalvį, išmetęs autorių vardus, pridėjęs porą savų kliesių ir apleidęs kur-ne-kur vieną straipsnelį. Todėl būti taip malonus, patarki, ką mums daryti. Bylinėtis su "Kataliku" mes nenorėtumėm, bet ir apsileisti visai, mums matos, neišpultų. Valdyba nutarė reikalauti iš "Kataliko" skriaudos atlyginimui minimum 500 rublių, jei sutiks tarties geruoju, o jei ne, tai reikalautume per teisimą sugrąžinimo mums visų iškaščių

Pradedant bylą, žinoma, reiktų samdyti advokatus, kiek tai kaštuotų — kokių reiktų dokumentų ir formaliskumų, mes nežinom. Taip-pat nežinom gerai, ar galėtumėm ką išgauti iš p. Tananevičės, jei mes bylą laimėtumėm. Žodžiu sakant, daug ko mes tame dalyke nežinom ir neišmanom, kaip čia pradėti jieskoti skriaudos atlyginimo ir ar verta pradėti tas dalykas. Labai būtų Tamistai dėkingi, jei Tamsta teikumeisi mus apšviesti ir patarti, ką mes turime daryti šiame padėjime.

Laukdamas Tamistos atsakimo ir t.t.

Kun. A. Dambrauskas.

Deja! Jungtinių Valstijų įstatymai nedraudžia perspausdinėti svetimo veikalo, jeigu tas veikalas nėra gavęs "copyright" iš Washingtono. P. Tananevičė galėjo pavogti svetimą veikalą be jokios baimės, kad turės už tokį darbą atsakyti teisme, da-gi galėjo pavogtą veikalą pardavinėti tiems, nuo kurių ji buvo pavogęs. Tai-gi visas reikalas tapo paaiškintas kun. Dambrauskui, atsakomai o "Kataliko" visai nekludytą. Bet jeigu "Kataliko" leidėjas turi nors truputį sąžinės, tai ištisų turėtų atmokėti nors anuos 500 rub., kurių šv. Kazimiero Draugija reikalavo nuo jo.

Rašome apie tatau jau po laikraštinių susivažiavimų, kurį sumanė pats "Katalikas". Regimai "Kat." nenorėjo visai mainyti savo pobūdžio, išaugšto buvo pasirengęs laužyti susivažiavimo nutarimus ir iš pamatų griauti solidarizmą, taip skambiai apskelbtą susivažiavimo pradžioje. Svetimas turtas, svetimas geras vardas ir svetimo gerovė jam ne galvoje. Jau rodosi, pats solidarizmo pajautimas turėtų atgrąžinti "Kat-ą" nuo kenkimo kitiems katalikiškiems laikraščiams. Bet "K-kas" mėgina pražudyti "Žv." ir "Draugą", nors privaltų eiti su jais išvien. **Taip, mėgina juos pražudyti.** Dėlto drabsto juos purvais viešai ir privatiniai. Ar-gi mes nežinome, ką p. Tananevičė išdarinėjo prieš "Draugą" Wilkes-Barre'iuose ir aplinkinėse tuojau po laikraštinių susivažiavimų? Galima kovoti prieš nuomones, prieš piktą, bet kasti duobes po savo artimu nėra etiškas darbas.

"Kat." nori įsigauti už organą Sus. L. R. K. A. Jei pasiseks — mes jam nepavydėsime nei truputėlio, lai sau organauja sveikas! Bet bandyti sunaikinti, užmušti, praryti — jei kam toks žodis patinka — kitus katalikiškus laikraščius tai juk nepadoru! Žinoma, "K-kui" būtų labai smagu, kad Amerikoje nebūtų "Draugo" nei "Žvaigždės", nes tuomet jis neturėtų tikrų arba kad ir išsvajotų lenktininkų. Bet kadangi ir "Dr." ir "Žv." gyvuoja, todėl priderėtų eiti su jais lenktynėmis nuopelnais gerais darbais, tikru pasitarnavimu visuomenei ir organizacijai. Bet deja! "K-kui" tokie ginklai kovoje už pirmenybę nežinomi. Chicagos organui rodosi kad kito pažeminimu save išaugstis, kito sunaikinimu užtikrinti sau neužpelnytą pirmenybę. Tik štai tokie darbai kai-kada neišduoda pageidaujamų vaisių. Senas priežodis sako: nekask kitam duobės, nes pats į ją įpuls. "K-kas" save beaugštindamas, o kitus laikraščius bežemin-

damas, gali pasijusti užpakalyje — da-gi nežinos, kaip tatau atsitiko; jo leidėjas, besijuokdamas iš artimo ir besirodydamas žmoneliams automobiliuose (mat, žiūrėkite, kas aš esu!), gali išnetyčiu pats juokams išsistatyti... Tai sakome tik persergėjimui.

Pradėjome nuo primetimo "K-kui" noro apsirgti (apsirijimas yra viena didžiųjų nuodemių), paskiau prirodėme, jog tas pats "K-kas" jau yra apsirijęs svetimais veikalais (šv. Kazimiero Draugijos išleidimu) — ir užbaigiame prižadėjimu, jog "Draugas" nesiduos savęs praryti Chicagos krokodiliui. P. Tananevičėi praverėtų didesnis atsargumas, o dorybės užlaikymus savytarpiniuose susidurimuose laikraščio su laikraščiu kaipgi tiktų tiems, kurie šaukė laikraštinius susivažiuoti ir išrasti kelius laikraštijos etikos pakėlimui!

Jei Brooklyno susivažiavimo nutarimus šitame strapsnyje truputėlį sulaužėme — tai privertė mus prie to susivažiavimo sumanytojas.

DAR APIE VALPARAISO.

Skaitydamas laikraščiuose taip nesutinkančias nuomones apie Valparaiso universitetą, negaliu toliau bekęsti, maniau busiant ne pro šalį aprašyti mano patyrimus tame universitete taip, kaip jie buvo.

Bus jau treji metai, kaip prisiklausęs nuo tautiečių ir prisiskaitęs baisių garsinimų laikraščiuose apie minėtąjį universitetą, nurašiau pas viršininką H. B. Brown'ą, klausdamas, kiek jis turi lietuvių savo įstaigoje ir kokia yra jo toji skelbiama mokykla. P. Brown tuojau atsakė, kad turįs 100 lietuvių, ir kvietė, idant, atvažiavęs į Valparaiso, eičiau pas jį patį, nes mat duosiąs man asmenišką priežiūrą. Prie to, lietuvius begirdamas, prisuntė man ir kataliogą, pilną labai stebuklingai skambančių pagarsinimų. Paklausiau, patikėjau. Nes kaipgi netikėsi gražiai skambantiems žodžiams! Nuvažiavau į Valparaiso. Štai ką tenai radau:

Universitetas kaip universitetas; jo triobėsiai užima daliukę Valparaiso miestelio. Vieta daili, ant kalnelio, arti ežerelio. Miestelyje gyvena studentai, keli turtuoliai ir fermeriai. Nuvažiuoti į Chicago ima iš čia vieną valandą.

Studentų universitete 5000, tai-gi ir triobėsiai yra dideli, nors juose nėra užtektinai vietos visiems studentams. Be ko, didesnė dalis studentų gyvena ir valgo privatiuose namuose. Tie namai yra kimšte prkimšti mokiniais. Jų savininkai iš kambarių perleidimo studentams ir gyvena. Tuose privatiuose gyvenimuose visaip su studentais darosi, nes jie nevienodo amžiaus, įvairių nuomonių abiejų lyčių, o priežiūros permaža. Matyti jog čia užmirštas senas patarimas:

"A little learning is a dangerous thing;
Drink deep, or taste not the Pierian spring"
(Truputis mokslo pavojingas daiktas;
Gerkti iš gilumos arba visai neragauk iš mokslo šaltinio.)

Man teko apsistoti tokiuose namuose, kur mažai te-
galima buvo miegoti per vaikinų ir merginų linksmumą.
Kad tėvai tik žinotų kokias lekcijas kai-kada ima jų vai-
kai!...

Galima gauti pigiai kambarį, bet tik pas varginges-
nius žmones ir apleistuose namuose; tenai žiemą peršal-
si, o vasarą suvirsi. Pačiam reikia pirkties lempą, ke-
rosiną, pečių, malkas ir t.t. Kartais ir bent kokia vieta
sunkiai gaunama. Mane vedžiojo pusę dienos, kol at-
radome pastogę už 65 centus už savaitę. Su valgiu ir-gi
bėda: mokinys iki pabaigia mokslą apeina visas valgyk-
las — mat visose vien tik... skanumynai.

Lietuvių skaičius Valparaisoje sunku sužinoti —
spėjama apie pusantro šimto asmenų. Jie pasidalinę į tris
partijas: socialistų, katalikų ir bepusių, bet turi vieną
tik Literatūros Draugiją, kuri laiko suėjimus sykį į sa-
vaitę. Tuose suėjimuose kas ką nori, tą kalbą, deklia-
muoja arba diskutuoja. Vieną dieną vienas kalbėtojas
pradeda savo kalbą žodžiais: "Manau, kad mes, kaip
lietuviai, esame visi katalikai" ir varo kalbą toliau to-
kioje dvasioje, bet kitą sykį atsistoja kitas ir pradeda
peikti katalikų bažnyčią ir nepripažįsta, kad krikščionybė
būtų kiek nors gero nuveikusi žmonijai... Šituose
susirinkimuose viešpatuoja vienas prisakymas: "Čia pa-
tįs vieni galime šnekėti, ką norime, tik nereikia leisti kal-
bų kitiems, daugiausiai-gi privalome garsintis po lai-
kraščius". Mat kaip vieni, tai nereikia duoti gero pa-
vyzdžio viens kitam nei doros įsakymų nei krikščionybės
mokslo paisyti — o šiaip jau težinie mus žmonės vien iš
geros pusės!...

Valparaiso universitetas yra protestonų mokykla.
Apie tatau užtylima garsinimuose. Taip-pat užtylima, jog
tik šeštoji tennykščių lieuvių dalis telanko bažnyčią. Ga-
lybės gerų katalikų atvažiuoja į Valparaiso ir pamatę,
kad ne jiems čia vieta, grįžta atgal. Kiti ilgai ir-gi čia
nebūtų, jeigu nebūtų užsimokėję už mokslą už visus me-
tus išaugšto. Suprantama, dideliame buvyje rasi ir ge-
rų katalikų, kurie čia nori užbaigti terminą; rasi ir to-
kių, ką taisosi į kunigus. Bet daugelis išmoktųjų jauno-
dienose poterių yra užmiršę, o pasitaiko net taip neži-
nančių savo tikėjimo dalykų, kad jeigu jiems kas pasa-
kys, būk visi šventieji buvo karaliais, tai jie ir tiki (na,
nėra ką daugiau besakyti apie tokių "studentų" augštą
mokslą! Red.). Daugelis užsilieka Valparaisoje dėlto,
kad nežino, jog Amerikoje yra kitos pigios mokyklos
(nuo 110 iki 500 dol. metams).

Sunku rašyti prieš vietą, kurioje esi perleidęs šiek
tiek laiko, ir prieš pažįstamus, su kuriais esi suėjęs toje
vietoje į artesnius santykius. Bet mes vis per ilgai ty-
lėjome, vis nedrįsime perspėti katalikų jaunuomenę prieš
vietą, kurią taip augštai giria socialistai, laisvamaniai,
korespondencijų rašytojai ir protestonų knygų platinto-
jai. Ne vienas mūsų (buvusiųjų arba dabartinių Valpa-
raisos mokyklos lankytojų) butumime jau seniai išparo-
dę, kas čia darosi, bet vis bijomes, kad mūsų "draugai"
nepaimtų mus ant liežuvių, nepradėtų iš mūsų juokties,
mūsų žeminti. Bet ne, tie "draugai" nėra visai mūsų
draugais. Pakalbėk su vienu-kitu apie bažnyčios lanky-

mą. Ką nuo jų išgirsi? — "Neinu, girdi, į bažnyčią dėl
man vienos težinomos priežasties (for cause), bet esu ka-
talikas, kaip ir tu". O kokia toji jam vienam težinoma
priežastis? — Kunigai lupikai, kunigai drandžia nuo
mokslo, kunigai neduoda gero pavyzdžio!... — tie visi
žodžiai, kuriuos jis išgirdo nuo pusiamokslio draugo ar-
ba perskaitė neįsigilinusių į mokslo paslaptį raštininkų
rašteluose. Tiesa, socializmas puola žemyn Valparai-
soje. Bet kas iš to! Išgirsi nuo nei vieno šitokių žodžių:

"Pirmiau buvau karštas katalikas, paskui smarkus
socialistas, o dabar įgijau plačias pažiūras: aš, brolau,
pradėjau tikėti į... gamtą". Tai tau ir devintins! Žmo-
gus lustojo tikėti į Dievą, išsižadėjo socializmo ir apsi-
rinko sau už dievaitį gamtą, apie kurią supranta tiek,
kiek pirmiau suprato apie socializmą ir t.t. Apmu-
nymas tikėjimo į Dievą ant tikėjimo į dalyką, apie kurį nei men-
ko mokslo studentas nei gamtos tyrinėtojas neturi tikro
supratimo, vadinasi "plačiai žiūrėti"!...

Štai kas Valparaisiečiams, reikalinga! Jiems reika-
lingas tėvas Kazimieras, kapueiras. Lai jis juos aplan-
ko, duoda jiems misijas: lai pamokina tikėjimo tiesų, ku-
rių daugelis jų yra užmiršę arba kurių niekados ne-
buvo žinoję, — žodžiu, lai apšviečia juos tikybinuose da-
lykuose. Tuomet gal išnyks iš jų tarpo studentai, kurie
po 10 ir daugiau metų nėra buvę bažnyčioje, ie tokie,
kurie neatlikinėja savojo tikėjimo priedermių. Katalikai,
atsikvieskite pas save misijonorių, sumeskite jam keliū-
nei, o turėsite naudą patį sau ir išklydusias avelas ga-
lėsite dar atvesti ant gero kelio.

F. V.

ANT KIEK SVARBUS 13-tas SURASAS GYVENTOJŲ SUV. VAL., YPAČ DĖL LIETUVIŲ.

Pereituose metuose Kun. Žilinskas sumanė suskaity-
ti, kiek Lietuvių yra Amerikoje? "Lietuva" tam tyčia net
ir žmogų paskyrė skaitlines sutvarkyti. Gabrys ir rank-
vedį parašė kaip statistikos tur būt tvarkomos. Bet kas
iš to išėjo?... Niekas. Nes kas galėjo surašyti ir suskai-
tyti Lietuvius, išsisklaidusius po Colorado, Arizoną, Ca-
liforniją, ir kitas tolimas valstijas S. V.? Kas suskai-
tys tuos pavienius gyventojus ir darbininkus ant farmų? O
tokių yra ne mažai.

Taigi šį-met S. V. valdžia šį darbą dėl mūsų atliks,
nes darys surašą visų gyventojų S. V., tame ir Lietuvių.

Kitais metais, kada surašas S. V. gyventojų buvo da-
romas, lietuviai buvo užrašomi maskoliais arba vokie-
čiais, šį-met, gi, kadangi Chicagiečiai pasidarbavo, gau-
tas paliepimas iš Washingtono, "Lietuvius" gimusius
krašte žinomam kaip Lietuva, užrašyti "Lietuviais".

Dabar gi mums Lietuviams reik tik pasistengti, kad
Lietuviai Lietuviais ir pasiduotų surašuose, nes priešin-
gai, jeigu mažas skaitlius Lietuvių pasirodys, tai ir vėl
Lietuvius priskaitys prie Maskolių arba Vokiečių ir vėl
mes nežinosim, kiek Lietuvių yra Amerikoje.

Jeigu visi lietuviai Lietuviais pasiduos, tai iš šių
metų surašo mes dažinosime netik, kiek Lietuvių yra S.
V. bet taipgi žinosime kiek vyrų ir kiek moterių ir kokio
amžiaus. Dažinosime kiek vedusių, kiek pavienių, kiek
našlių ir kiek persiskyrusių porų; dažinosime kiek vaikų

ir koks nuošintis mokyklose. Dažinosime kiek darbdavių, darbininkų ir bedarbių; dažinosime kiek moka skaityt, rašyti ir angliškai kalbėt. Taip-pat žinosime kiek yra tokių, kurie turi savo namus ir farmas, ir kiek Lietuvių randas moka.

Kad tai dažinot, gale Balandžio mėnesio į kiekvienus namus ateis žmogus nuo Valdžios pasiųstas ir klaus:

1. — Kaip tavo vardas?
 2. — Kiek metų turi?
 3. — Ar vedęs, ir kelintą kartą; esi vedęs: ar našlys, ar persikyręs su pačia, ar pavienis?
 4. — Kiek metų gyveni su paskutine pačia?
 5. — Kiek vaikų turėjot?
 6. — Kiek vaikų mirė?
 7. — Kur esi gimęs?
 8. — Kur tavo tėvas ir motina yra gimę?
 9. — Kokiose metuose atvažiavai į Ameriką?
 10. — Ar turi Amerikoniškus pilnus popierius, ar tik pirmus, ar jokių neturi?
 11. — Ar kalbi Angliškai?
 12. — Kokioj dirbtuvėj dirbi?
 13. — Koki darbą dirbi?
 14. — Ar buvai be darbo 15-toj Balandžio (surašo dienoj)?
 15. — Kiek šanvaičių buvai be darbo per ištisus 1909 metus?
 16. — Ar dirbi už algą; ar samdai kitus pas save dirbt; ar dirbi tik pats sau?
 17. — Ar moki skaityt
 18. — Ar moki rašyt?
- jeib kokioj' kalboj'
19. — Ar lankei mokyklą po Rugsėjo 1-ma, 1909 m.?
 20. — Ar gyveni savam name? Ar samdai?
 21. — Ar turi mortgagiu ant savo namų?
 22. — Ar turi farmą arba namus?
 23. — Ar dalyvavai karėj 1864 m.
 24. — Ar esi neregys?
 25. Ar esi kurčias ar nebylys?

Ant šitų visų klausimų kiekvienas privalo teisingai atsakyti. Jeigu gi sakytų neteisybę, arba neatsakytų visiškai ant virš minėtų klausimų tai užsitrauks ant savęs S. V. teismą ir bausmę.

Dėlto pertikrinimui kad jūsu teisingi atsakimai nebus panaudojami ypatingiems reikalams ir, kad neįžeis jūsų gerovės ir kad statistika nieko bendro neturi su takais, kariūmene, ateivyste, laukimu mokyklos ir kitais klausimais tai žemiau tilpusį apskelbimą Prezidento S. V., kuris tą aiškina meldžiu perskaityti.

Lietuviams šiame surašo laike turi rūpėti, kad visi Lietuviai Lietuviais užsirašytų, idant įgyt sau atskirą dėl Lietuvių rubriką.

Surašinėjimas prasidės 15-ta Balandžio ir miestuose turinčiuose virš 5,000 gyventojų trauksis ne ilgiaus kaip dvi šanvaiti, o sodžiuose ir mažuose miesteliuose turi but užbaigta iki 15-ta Gegužio.

Pirm negu surašinėtojai ateis į namus gausit lakštą popieros su klausimais ir ten bus vieta atsakymams. — Yra pageidaujama kad kiekvienas turėtų surašę atsaky-

mus ant viršminiėtų klausimų, ir palikti juos namie, o ypač tie kurie nesitiki būt namieje dienos laike.

J. P. Varkala Ph. B.

assist. Supervisor of 1st Distr. of Ill.
U. S. Cens. Bureau.

1-mo Balandžio 1910 m.

University of Chicago Settlement.

NUO PREZIDENTO SUV. VALSTIJŲ AMERIKOS, APSKELBIMAS.

Kadangi, pagal Kongreso aktą, patvirtintą Liepos (July) 2 d. 1909 m. Tryliktoji Dešimtmėtinė Suv. Valstijų statistika turi buti padaryta, pradedant balandžio 15 d. 1910 m. ir,

Kadangi teisingas suskaičiavimas gyventojų kas dešimtį metų yra reikalaujamas Suv. Valstijų konstitucijos apsprendimui atstovavimo įvairių Valstijų atstovų Rūmė, ir

Kadangi yra labai svarbu visų žmonių reikalams Suv. Valstijose, idant šitas surašas būtų pilnu ir teisingu pranešimu apie šios šalies turtus ir gyventojus.

Todėl, aš William Howar Taft, Amerikos Suv. Valstijų prezidentas, šiuomi pranešu ir apreiškiu, jog anot viršminėto akto, kiekvieno žmogaus priederme yra atsakyti ant visų klausimų, patilpusių statistikos lapą, lytinčios jį ir tą šeimyną, prie kurios jisai priguli, ir apie ūkį jo arba jo šeimynos apgyventą, ir jog kiekvienas suaugęs žmogus, atsisakęs tai, padaryti, papuola po bausmę.

Statistikos tikslu yra vien įgyti visutinas statistiškas žinias apie gyventojus ir šalies turtus. Statistika nieko bendro neturinti su apmokesčiavimu su kariauna arba prisiekusiųjų tarnysta, su priverstinu lankymu, su ateivystės sutvarkymu, arba su priverstinu pildymu bent kokių tautiškų valstijos, arba vietinių įstatymų, ar paliepiamų, taipogi jokiis žmogus negali turėti bent kokio nuostolio, suteikdamas reikalaujamas žinias. Taipogi neprivalo būti jokios baimės atidengime, lytinčiame bent kokį pavienį žmogų, ar jo reikalus. Dėl to tikro apsergėjimo teisių ir reikalų žmonių suteikiančių žinias, kiekvienam statistikos raštinės valdininkui yra užginta po sunkia bausme, atidengti bent kokias žinias, kurios gali ateiti jo žinion.

Dėlto, aš uoliai raginu visus žmones atsakyti umai, pilnai ir rupestingai ant visų klausimų, užduodamų jiems enumeratorių, arba kitokių statistikos raštinės valdininkų, ir tuomi prisidėti nors maža dalia prie atlikimo šio didžio ir reikalingo visuomeniško darbo.

Šio reikalo liūdijimui, aš padedu savo parašą ir liepiu pridėti Suv. Valst. antspaudą.

Duota mieste Washington, penkioliktoje Kovo dienoje, Viešpaties metuose tūkstantis devyni šimtai dešimtuose, ir neprigulmybės Suv. Valstijų Amerikoje šimtos trisdešimts ketvirtuose.

Wm. H. Taft,

P. C. Knox,

Valstijos Sekretorius.

DEGTINĖ

VIENAVEIKSMIS SCENOS VAIZDELIS.

Lenkiškai parašė

KAZIMIERZ GÓRALCZYK.

Lietuvių kalbon vertė

ADOLPAS VĖGELĖ.

ASMENS.

Kandora, ūkininkas.

Salomėja, jo žmona.

Onutė

Petrukas jū vaikai.

Magdutė

Stasys, Salomėjos brolis.

Šaltiūšius.

Simas

Pranas jauni vaikinai.

Juozas

Kaimiška grįčia Kandoros namuose, — paprasti baldai; matyti neturtas.

SCENA 1.

Salomėja, Petrukas, Magdutė.

Petrukas. Mamytė, duok man nors trupinėlį duonos; taip man negera, kad nebeturiu nei kur dėti.

Magdutė (sėdi ant lovos). Mama, mamytė, duok gi man nors bulvę, nes viduriai kaip vilkas staugia.

Salomėja. O Dieve! pastiprink mane, kad galėčiau visus tuos vargus perkėsti. Palaukite vaikeliai, sugrįš tuoju Onutė ir atneš duonos. Kokia aš nelaiminga moteriškė, vaikai alkani, neturim kuo jų papenėti; paskutinė jau bėda, jei nėra namuose nei truputėlio duonos.

Magdutė. Valgyti!

Petrukas. Mamytė, valgyti!

Salomėja. Palaukkite, vaikeliai, nebekankinkite manęs. (Verkia) Nelaiminga, vargšė aš našlaitė! Mano Dieve, Švenčiausioji Panele, susimylėkite ant manęs.

SCENA 2.

Tie patys, Onutė.

Onutė (įeina apsiverkusi, atsistoja prie durų ir tyli).

Salomėja. Jau pasiūsti tave kur nors — tai gyva bėda; vaikai prašo valgyti, tik-ką neužkankino manęs, o tu nuėjai ir sėdi ten. Na, duokgi tą duoną, koki stovi prie durų, duokgi greičiau!

Onutė (verkdamas). Mama... mano mamytė... aš neatnešiau duonos.

Salomėja (persigandusi). Ką?

Onutė. Neatnešiau.

Salomėja. Jukgi daviau tą skarą, kuri daugiau ne dešimties duonos kukelių verta.

Onutė. Nuėjau karčemon ir prašiau žydo, kad duotų man duonos ir bulvių už tą skarą, bet jis kaip tik pamatė tą skarą, pagriebė man ją iš rankų ir sušukė: tavo tėvas... tas girtuoklis (verkia) išgėrė pas mane barginę degtinę daugiau kaip už du rublius... ir tol neatiduosiu tau skaros... kol net... užmokės man skolą.

Salomėja. Dieve! o vaikai?

Onutė. Prašiau... kad duotų nors truputį duonos... bet kur tau, išstumė mane už durų.

Salomėja. Ką gi aš duosiu dabar vaikams valgyti... prakeikta degtinė, ji visame kalta.

Petrukas. Mamytė, duok man duonos, užtat aš užaugęs neikuomet negersiu degtinės.

Salomėja. Reikėjo tau užėiti pas Marunienę, gal ji nor truputi duonos būtų paskolinusi.

Onutė. Buvau ir pas ją, bet ir ji nedavė, tik išbarė, sakydama, kad girtuokliams nieko neduosianti.

Salomėja. Vargas man našlaitėi (verkia). Vargšai našlaičiai, kagi aš su jumis darysiu.

SCENA 3.

Tie patys, Šaltiūšius.

Šaltiūšius. Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus.

Salomėja. Per amžių amžius. Amen.

Šaltiūšius. Kaip gyvuoji Kandoriene?

Salomėja. Blogai, kaimyne: štai, vaikai verkia valgyti, o neturiu ko jiems duoti.

Šaltiūšius. Taip, kaimynėle, esti pas kiekvieną girtuoklį; jei tamstos vyras negertų, nebadautų vaikai.

Salomėja. Nekaltinkite jo, kaimyne, Dievas užleido ant jo nelaimę, bet jis dar susipras ir pasitaisys.

Šaltiūšius. Pasitaisys jums... gražiai... argi jis neturi proto, kad taip gerti ir gerti... neatsižiūrint nei į Dievą, nei į save, nei į vaikus...

Salomėja. Juk žinai, kaimyne, kad seniau jis negėrė... tik du metu juk kaip pradėjo gerti.

Šaltiūšius. Žinau, kad tai buvo doras ir darbštus žmogus, nes kitaip senis Gryva nebūtų leides už jo savo dukters ir nebūtų davęs, tiek kraičio, bet kaip susidėjo su Kliškiu iš Malinuvkos, kaip pradėjo važinėti su juo per turgais ir atlaidais, tai ir ūkį apleido. Jei aš būčiau tamstos vietoje, aš jį iš namų išvyčiau; juk tai tamstos tėviškė! ir kaipgi galima leisti girtuokliui viską pragerti, o pačiai su vaikais tokį vargą vargti.

Salomėja. Ką tamsta kalbi. Kaipgi aš galėčiau išvyti iš namų savo vaikų tėvą.

Šaltiūšius. O kaip jis gali tamstą ir vaikus taip varginti?... Kasgi pasidarė su jūsų ūkiu? turėjote porą arklių, trejetą karvių, visus ūkio įrankius, vežimus, plūgus, akėčias, o kur šiandien visa tai? Juk tai didžiausias nusidėjimas: tokia gera žemė stovi šiandien nearta, nesėta; skolų ligi ausių, mokesčiai neišmokėti, o prie to ir

žmonės blogai į jus žiūri. Atminkite taip-pat ir tai, kad už skolas ir mokesčių už žemę neišsimokėjimą gali perduoti jūsų žemę. O tuomet kas bus? Reikės eiti elgetauti!

Salomėja (verkdama). Ak, aš nelaiminga!

Šaltiūšius. Neverk, kaimynėle, ką tai padės! Štai, buvau pasiėmęs laukan užkandžio — duonos ir truputį sūrio — imk tai ir duok vaikams, tegu nors truputį pasistiprina.

Salomėja. Nelaimė mano... ir ką aš dagyvenau... kad kaip elgeta iš svetimų rankų žiūrėtis... (dalią vaikams duoną.)

Šaltiūšius. Neverk, nusiramink, kaimynėle, Dievas mielaširdingas... paguos jus, o tai, ką aš jums duodu, juk ne išmalda. Žinau tamstą, kaimyne, nuo pat mažens. nesigėdyk priimti iš manęs, nes daviau tai kaip geras kaimynas, dar atsiųsiu jums truputį pieno ir bulvių, kaip tik pareisiu namo, o jei jums nesmagu tai, atidirbsite man.

Salomėja (bučiuodama jam ranką). Ačiu, kaimyne, už pagalbą nelaimėje.

Šaltiūšius (traukdamas ranką). Liaukis tamsta, kam čia tas rankos bučiavimas. Juk aš ne vyskupas, ne karmuninkas, nei koks kunigas klebonas... Atėjau aš pas jus su bloga naujiena, bet dabar nieko nei nesakysiu.

Salomėja. Pasakyk tamstėle, kas tokio... jau ne tiek vargo perkenčiau, tai ir tą perkėsiu.

Šaltiūšius. Bet gal dar kaip nors tą bėdą nukreipsiu, juk, kas tiesa, aš šaltiūšius, nors sunku prieš valsčių kas padaryti... bet stengsiuos.

Salomėja. Sakyk... sakykgi greičiau, nes man dar blogiau, kad nežinau kame dalykas, maž su maniškiu kas blogo atsitiko?

Šaltiūšius. Kas gali atsitikti girtuokliui, jei bent degtinės pritrūktų... Matote, valsčius ketina išsiųsti visus girtuoklius, o jų tarpe ir tamstos vyrą.

Salomėja. Nelaiminga aš moteriškė.

Šaltiūšius. Nusiraminkie, kaimynėle, ką padaryti, gal duos Dievas viskas pasitaisys.

Salomėja. Duok, Dieve, ale nežinau — ir meldžiuos, prašau Dievo mielaširdystės — maldoje visa mano paguoda.

Šaltiūšius. Gerai darai, bet Viešpats Dievas pasakė: dirbk žmogau ir aš tau padėsiu, taigi reikia ir žmoniškų būdų jiškoti, nes Dievas nedarys mums nevrtiems stebuklų... o kur vyras?

Salomėja. Guli kaip negyvas šale tvartų.

SCENA 4.

Tie patis ir Stasys (gerai apsitaęs, su nešuliu ant pečių).

Stasys. Tegū bus pagarbintas Jėzus Kristus!

Salomėja, Šaltiūšius, Onutė. Per amžių amžius. Amen.

Stasys. Sakė man žmonės, jog čia gyvena Valentinas Kandora, ūkininkas, kuris apsivedė su Salomėja, Petro Gryvos dukterim.

Salomėja. Taip, čia... kokį turite reikalą, galite sakyti, nes aš esu jo žmona.

Stasys. Kaip tai, tamsta Salomėja?

Salomėja. Taip, sakyk tamsta, kó nori iš manęs.

Salomėja. Pirmą sykį matau.

Stasys. Oi ne pirmą sykį... matydavomis kasdien, bet tai jau metų dvidešimts kaip tai buvo.

Salomėja. Nieko neatsimenu.

Stasys. Užmiršai Salomėja Stasį...

Salomėja. O Dieve... tai tamsta... tai tu, mano brolau, Stasy (puola jam ant kaklo). Stasy, mylinasai mano brolau!

Stasys. (sveikinasi ir bučiuoja ją). Sveika, sesute! o čia (rodydamas į vaikus) gal tavo vaikeliai?

Salomėja. Tai Onutė — vyresnioji, nuo šv. Onos prasidėjo jai jau trilikti metai... tai Petrukas, pabaigė dešimtus metus, o čia Magdutė aštuntus metus teturinti, dvejetas gi mirė...

Stasys. Gražus vaikučiai (sveikina juos)... nesibijokite, aš esu jūsų dėdė, myliu jus kaip mama, kaip tetušis (vaikai bučiuoja Stasį rankon). Tiesa, o kurgi tėvas?

Šaltiūšius. O manęs, Stasy, nebepažįsti?

Stasys. Ly matytas, bet sunku atsiminti.

Šaltiūšius. O atmeni, kaip mušiau tave, kuomet nu-laužei mano sode obelės šaką?

Stasys (juokdamas). A, tai Motiejus Kluonis, senas mūsų kaimynas.

Salomėja. O dabar mūsų šaltiūšius (viršila).

Stasys. Ačiu Dievui, juk geresnio šaltiūšiaus už Kluonį nei būti negali.

Šaltiūšius. O nepyksti, Stasy, ant manęs, kad tuomet mušiau?

Stasys. Dievas teizmoka jums už tą mokslą, nes gal būčiau kokių ištvirkėlių buvęs, o dabar doru žmogum likau.

Salomėja. Iš kurgi, brolau, dabar keliauji?

Stasys. Kaip paėmė mane ponas Zadora, tai ir buvau pas jį dvidešimt metų. Dabar ponas mirė, jo čvairus nupirko kiti, kurie visus tarnus pasisamdė kitus, o mus pašalino. Taigi ir grįžtu namo, bet ne tuščiomis rankomis, nes savo uždirbtųjų susidėjau porą šimtukų, o velionis ponas, Dieve duok jam dangaus karalystę, dar užrašė man mirdamas 600 rublių — tai ir turiu dabar netoli tūkstantėlės.

Šaltiūšius. Matyt, kad doras esi žmogus, jei ponas mirdamas užrašė tiek pinigų, ištikimai, matyt, tarnavai jam.

Stasys. Ponas buvo man kaip tėvas, ašgi jam kaip sūnus, ir kasžin, gal dar bent porą dešimtų metų būtų pagyvenęs, bet susikrimto dėlei sūnaus, kuris besimokydamas užsieniuose pradėjo mėtyti pinigus, pridirbo daugybę skolų... bet kam čia apie tai kalbėti... neverta dovarai kraujo gadinti. Pasiėmiau visus savo daiktus, pinigus ir sugrįžau čia pas jus gyventi ir mirti.

(Tol. bus).

LIZDELIS.

Jau sniegas sutirpo, pasaulis atgijo,
 Žiema jau šaltoji nuėjo šalin;
 Sugrįžo kregždutės, lizdelį suvijo,
 Ir laksto laimingos augštyn ir žemyn.
 Lizdelyj vaikučiai vis čypia begalo,
 Ir valgio jiems ieško laimingi tėvai;
 Skrajoti, lakioti toli neprivalo,
 Jiems skanus yr musės, uodai, vabalai...
 Mergaitės, berniukai krūvon susiėjo
 Ir žiūr, atsidėję, į lizdą augštyn...
 Tad Jonas, vaikinai biauirus, prakalbėjo,
 Priėjęs gan greitai prie lizdo artyn:
 "Štai akmeniui mesiu į šitą lizdelį,
 "Ir jis, tartum žaibas, ant žemės nukris!...
 "Nei vienas iš vaikinų taip mėtyt negali!
 "O mėtau, vyručiai, taip taikiai aš vis!!!
 Kaip tarė,
 Taip padarė...
 Paveikslėlis čia verksmingas...
 Krito lizdas nelaimingas;
 Kūdykiai amžin užsnūdo,
 Joks iš jų nei nesijudo...
 Ir tėvai veltui randoja,
 Graudžiai, gailiai ašaroja:
 Kūdykių neatgaivysi,
 Lizdo jau neprikabysi;
 Jeibę greit padirbti spėsi,
 Pataisyti gi negalėsi!...
 Mergaitės, berniukai net dreba iš baimės:
 Jie nuodėmę baurią supranta gerai;
 "Didvyris" gi paukščių verksmingos nelaimės
 Jau tyli, lyg žemė, nuliūdęs ūmai...

* * *

Daug metų praslinko; mūs Jonas pasėno,
 Ir numirė jo seniai jau tėvai;
 Jų ūkis jam liko; be vargo gyveno,
 Nors kvaršino galvą savi jau vaikai.
 Turėjo jis lauką ir šiltą pastogę;
 Arkliai ir galvijai išrodė gražiai;
 Pačiutę, šeimyną turėjo patogią...
 Vis sveikas, laimingas gyveno ramiai.
 Rugpiutę pabaigęs, jis kulti pradėjo
 Ir rengėsi sėti kviečių ir rugių...
 O kupiną kluoną gerybės turėjo,
 Linų gi ir šieno taipogi gražių.
 Bet štai netikėtai nelaimė užgriuvo:
 Nakčia didis gaisras įvyko ūmai...
 Gerybė ir trobos ir turtas pražuvo!...
 Oi, verkė, dejavo namiškiai labai!...
 Jie pelenus žarstė, visi nusiminę,
 Į griuvėsius dairės, nuliūdę didžiai...
 O kregždės vis čypė, lyg vargą pažinę,
 Aplink griuvėsių susitelkę žemai.

Ir čypė kregždutės, aplinkui lakiojo;
 O Jonas, pajuodęs, stovėjęs su vaikais;
 Pamatęs paukštytes, jis rankoms suplojo,
 Ant kelių greit puolė, prispaustas vargais,
 Ir šaukė: "O, Dieve, šventasis, galingas!
 "Aš nuskaudžiau kitkart paukštyčius ma-
 žus!
 "Gal mano nelaimė, o, Tėve teisingas,
 "Bausmė yr už darbus piktus ir biauirus?!"
Ksav. Vanagėlis.

BALTAS BILIETAS.

Visiems pasitraukusiems iš po Rusijos valdžios nuo kariūmėnės (liosų) arba kantungos, apsimu išrūpinti baltą bilietą, be jokios koliekystės ar ko kitko, bet teisingu keliu. Iš kalno pinigų nereikalauju, tik gavęs nuo manęs bilietą, užmokės sudėrėtus pinigus. Tikslai reikalauju, kad sudėrėtų pinigų sumą sudėtų pas teisingą žmogų, kol negaus nuo manęs bilietus. Norintieji viršminetą bilietą gauti, lai atsišaukia pas mane sekančiu ant-rašu, įdėjęs už 2c. stampą dėl atsakymo.

Jonas Pokutinskas Box 103 ELCO, PA.

Pajieškomas yra Antanas Ryselys. Pernai prieš gavėnią važiuo į Ameriką. Perėjo rubėžių Eitkunuose. Nuo to laiko nežinoma, kas su juo atsitiko. Paeina iš kaimo Šukionių, Truskavos parapijos, Kauno gub. Kas žinotų apie jį, meldžiu pranešti seseriai:

Rožė Ryseliukė,
 181 E. Main St. Amsterdam, N. Y.

PAIEŠKAU VARGONININKO!

Turi mokėti gražiai rašyti lietuviškai, gerai pažinti gaidas ir atsakoma vesti chorą. Pečių kurenti nei bažnyčios valyti nereikia. Alga atsakoma.

Kun. A. Kaupas,
 64 Church St., Pittston, Pa.

PARSIDUODA FARMĄ.

98 akrai, išdirbtos, derlingos žemės 60 akrų, girios 19 akrų, susidedančios iš gerų pušų ir aržuolų. Giria verta 2.500 dol. Per vidurį farmos bėga upelis. Yra malūnas, varomas garu ir vandeniui, galima jame malti visokius grūdus. Puikus dėl gyvenimo namas, susidedantis iš 18 kambarių, tvartai, 4 karvės, 3 arkliai, 3 piaunamos mašinos, 3 kalaveiteriai, 3 žagrės, mašina dėl seimo, 3 vežimai, ir šiaip visoki padarai ukininkystei reikalingi.

Pinigų turi turėti 3.000 dol., likusius ant lengvo išmokėjimo per 13 metų.

Gera proga leituvams su didele šeimyna.

Kreipkitės pas advokatą J. S. Lopatto,
 48 Bennet Bld. Wilkes-Barre, Pa.

Už \$1.00 gausi 10 tuzinų gražiausių popierių, 38 gatunkų su gražiausiomis dainelėmis ir puikiausiomis kvietkomis bei konvertais. Teipgi ir visokių knygų ir popierių katalogą siunčiu už 4c. stampą. Reikalauju pardavėjų ir duodu gerą pelną.

M. Žukaitis, 227 E. Main str., New Britain, Conn.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydan visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkian ir paslaptinių. Atsisaukantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokių jums reikalingų daiktų, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorėiu ant Geriausių Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokių pinigų, išduoda visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismų ofisais atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-val. vak. Nedė-oje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokiame kalbese.

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 602

A. UZUMECKIS,

Lietūvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtantis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinoms ir t.t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 WHARTON, ST. PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:

Bell Lombard 27—39 A. Keystone Main 42—18 D.

DR. MENDELSON,

LENKISKAS GYDYTOJAS.

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,

POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

LIETUVISKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodėlius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugėlius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryžerius. Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siun-

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street,

Scranton, Pa.

A. & J. HURWITZ,

BANKIERIAI.

42 East Market Street, — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnčiu pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreip- sės prie manęs, o busite užgandęti.

DR. FR. KRAJEWSKI,

46 South Washington St.,

Wilkes-Barre, Pa.

DR. ALFRED J. WENNER,

88 SOUTH WASHINGTON STR.

(nuo pirmo Balandžio (April) persikrausto ant 77 South Washington str.)

Priėmimo valandos:

8 — 10 išryto.

1 — 4 po piet.

7 — 9 vakare.

Bell telephone 191 R.

Peoples telephone 1002.

TEMIKYTE LIETUVIAI!

Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių keliauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užgandęti, kurie perka laivakortes pas:

JONA NEMETH'A,

3 N. MAIN STR., WILKES-BARRE, PA.

O kodėl? Nes turi gerą prižiūrėjimą, parankią kelionę, kad būtų kaip ir pačios kompanijos būtų pirke laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaulyje.

VIENATINĖ LIETUVIŠKA DIDELE KRAUTUVS

Geriausių armonikų, skripų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dziegorėlių, lenčiugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolėkų, gerų britvų, drakų, mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplierių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromaty rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų al-tornukų ir pavinėjavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą už 5c. markę, o aptursi No. 3 Katalioga su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano taveras pirmos klasės o prekės pigesnės kaip kitur: orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviesiu visus atlaikyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St.,

St. Dep. D.

Brooklyn, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.
LIETUVIŲ ADVOKATAS
JONAS S. LOPATTO
 47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.
 Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage,
 arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1008.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IS LIETUVOS. —:

Specijallistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
 nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

**ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBES SUHIV. LIET.
 RYMO-KAT. AMERIKOJE:**

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-pres.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

457 — 17th St., Brooklyn, N. Y.

REV. V. STAKNEVIČIUS, išdininkas,

207 Adams Str. Newark, N. J.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VASKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN N. Y.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktierius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

**Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas
 KUN. S. PAUTIENIAUS.**

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,**

GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMŲ PATIS.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS,**

Box 62

NEW YORK CITY.

BEN. J. KMELEWSKI

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnčia pinigus į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 North Sherman St., — **WILKES-BARRE, PA.**

"DRAUGO"

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

**SPAUDINA
PIGIAI**

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS
 KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJASIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.